

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา
(The Republic of the Union of Myanmar)



1. ภาพรวมทั่วไป

เมียนมามีระบอบการปกครองแบบสาธารณรัฐ โดยมีรัฐสภาซึ่งประกอบด้วยสภาประชาชน สภาชาติพันธุ์ และสภาท้องถิ่น สมาชิกรัฐสภามาจากการเลือกตั้ง และมีประธานาธิบดีเป็นประมุขและหัวหน้ารัฐบาล

จากการเลือกตั้งครั้งล่าสุด พรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (National League for Democracy: NLD) ได้เป็นผู้นำในการจัดตั้งรัฐบาล และเมื่อเดือนมีนาคม 2561 นายอู วิน มยิน ได้รับคะแนนเสียงจากรัฐสภาเมียนมาให้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีแทนนายอู จอ ซึ่งลาออกไปด้วยเหตุผลทางสุขภาพ

เมียนมาเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีแนวพรมแดนติดกับไทยยาวที่สุด (2,202 กิโลเมตร) และเป็นประเทศที่มีความร่วมมือกับไทยในหลายกรอบความร่วมมือ อาทิ ประชาคมอาเซียนความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาค ลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub-Region Economic Cooperation: GMS-EC) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทาง

เศรษฐกิจ อิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy: ACMECS) และความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ (Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation: BIMSTEC) เป็นต้น

ในส่วนของบทบาทในภูมิภาคและประชาคมโลก เมียนมาเป็นตลาดขนาดใหญ่มีประชากรหนาแน่นประมาณ 53 ล้านคน มีอาณาเขตติดกับจีน อินเดีย บังกลาเทศ สปป.ลาว และไทย ทำให้เมียนมาเป็นประเทศที่อยู่ท่ามกลางกลุ่มประเทศอาเซียนและเอเชียใต้ อีกทั้งมีความได้เปรียบในการติดต่อทางการค้า การส่งออกและนำเข้า รวมทั้งการส่งสินค้าผ่านแดนไปยังประเทศต่างๆ นอกจากนี้เมียนมายังอุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมาก

2. ตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจ (Economic Indicators)

ลำดับที่	รายการ	2559	2560	2561	2562e
1	ประชากร (ล้านคน) ²	52.25	52.65	52.83	53.02
2	อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ) ²	5.9	6.8	6.4	6.8
3	การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (พินล้านเหรียญสหรัฐฯ) ²	63.25	67.28	71.54	73.95
4	รายได้ประชาชาติต่อหัว (GNI) (เหรียญสหรัฐฯ) ¹	1,200	1,210	N/A	N/A
5	อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละ) ²	6.8	4.0	6.0	5.8
6	อัตราการว่างงาน (ร้อยละ) ²	4	4	4	4
7	หนี้รัฐบาลต่อ GDP (ร้อยละ) ²	34.22	34.22	34.68	34.98
8	เงินลงทุนจากต่างประเทศ (FDI) (ล้านเหรียญสหรัฐฯ) ¹	3,278	4,685	N/A	N/A
9	ดุลบัญชีเดินสะพัด (พินล้านเหรียญสหรัฐฯ) ²	-2.47	-2.9	-3.79	-4.24
10	สัดส่วน ODA ต่อรายได้ประชาชาติ (ร้อยละ) ¹	2.488	2.357	N/A	N/A
11	เงินทุนสำรองสุทธิ (ล้านเหรียญสหรัฐฯ) ³	5,134	5,370	6,370	N/A

ที่มา: 1) World Bank

2) International Monetary Fund

3) Asian Development Outlook (ADO) 2019, April 2019

3. อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ในปี 2558-2559 World Economic Forum ได้จัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขัน (Global Competitiveness Index: GCI) ของเมียนมาอยู่ในอันดับที่ 131 จาก 140 ประเทศ และเป็นอันดับที่ 10 ของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน โดยได้ 3.3 จาก 7 คะแนน ซึ่งค่า GCI มีแนวโน้มดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557-2558 อย่างไรก็ดี GCI ในด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) อยู่ในอันดับที่ 134 โดยได้ 2.1 จาก 7 คะแนน สะท้อนให้เห็นว่าโครงสร้างพื้นฐานของเมียนมายังต้องได้รับการพัฒนาอีกมาก ในขณะที่ World Bank ได้จัดอันดับเมียนมาอยู่ในอันดับที่ 171 จาก 190 ประเทศ ของประเทศที่ง่ายต่อการลงทุน ในปี 2561 (Ease of Doing Business)

4. นโยบายรัฐบาล

รัฐบาลใหม่จากพรรค NLD ซึ่งนางอองซาน ซูจี ที่ปรึกษาแห่งรัฐและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเมียนมา เป็นหัวหน้าพรรค ดำเนินนโยบายที่เน้นการสร้างความมีเอกภาพ ความปรองดองในชาติ การยุติความขัดแย้งภายในประเทศ และมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวเมียนมา และได้ประกาศนโยบายหลักด้านเศรษฐกิจ 12 ประการ ประกอบด้วย 1) การขยายแหล่งเงินทุน/บริการทางการเงินที่มีการจัดการอย่างโปร่งใส และมีประสิทธิผล 2) การปรับปรุงการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งมีผลต่อการจ้างงานและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ 3) การส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีความสำคัญเร่งด่วนต่อการพัฒนาประเทศ เช่น การผลิตกระแสไฟฟ้า ถนน ท่าเรือ และการสร้างระบบบัตรประจำตัวประชาชน รวมถึงการพัฒนาไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล 5) การสร้างโอกาสทางอาชีพให้ประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม 6) การสร้างรูปแบบทางเศรษฐกิจที่มีความสมดุลระหว่างภาคการเกษตร และภาคอุตสาหกรรม ที่สนับสนุนการพัฒนาองค์กรรวม 7) การพัฒนาภาคเอกชนโดยเปิดเสรีการประกอบธุรกิจและส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ 8) การพัฒนาเสถียรภาพทางการเงินผ่านระบบการเงินซึ่งสนับสนุนการพัฒนาภาคครัวเรือน ภาคเกษตรกรและภาคธุรกิจในระยะยาว 9) การสร้างเมืองที่มีความยั่งยืนและเป็น

มิตรต่อสิ่งแวดล้อม ยกกระตือรือร้นการบริการของรัฐ เพิ่มพื้นที่สาธารณะและรักษามรดกทางวัฒนธรรม 10) การพัฒนาระบบภาษีที่มีประสิทธิภาพและยุติธรรม เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับรัฐบาล รวมถึงคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล 11) การสร้างระบบและกระบวนการที่สนับสนุนทรัพย์สินทางปัญญา และ 12) การพัฒนาเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประชาคมอาเซียน ทั้งนี้ นโยบายดังกล่าวจะเป็นกรอบทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของเมียนมาต่อไป

5. สถานะล่าสุดทางเศรษฐกิจ

สำหรับภาพรวมเศรษฐกิจเมียนมาในปี 2561 ขยายตัวได้ดี ซึ่งเป็นผลมาจากภาคการผลิตที่เติบโตได้ดี ในช่วงครึ่งแรกของปี ทั้งนี้ เศรษฐกิจของเมียนมาได้รับแรงสนับสนุนจากภาคการผลิตเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม โดยเสื้อผ้าสำเร็จรูปนับเป็นสินค้าส่งออกสำคัญด้วยสัดส่วนมากกว่าครึ่งหนึ่งของการส่งออกของเมียนมาทั้งหมด ประกอบกับการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากแร่ที่ได้ช่วยผลักดันให้การส่งออกของเมียนมาในปีที่ผ่านมาเติบโต นอกจากนี้ เศรษฐกิจเมียนมายังได้รับแรงส่งจากภาคการค้าส่งค้าปลีก หลังจากที่กระทรวงพาณิชย์อนุญาตให้บริษัทต่างชาติสามารถเป็นเจ้าของกิจการค้าปลีก/ค้าส่งในเมียนมาได้ถึง 100% ในเดือนพฤษภาคม 2561 สำหรับทิศทางเศรษฐกิจของเมียนมาในปี 2562 คาดว่าในปี 2562 เศรษฐกิจเมียนมาจะขยายตัวที่ร้อยละ 6.8 เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ที่ขยายตัวร้อยละ 6.4 เนื่องจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจในภูมิภาคที่แข็งแกร่ง โดยภาคการผลิตเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มยังคงเป็นอุตสาหกรรมหลักในการผลักดันเศรษฐกิจตามนโยบายสนับสนุนของรัฐบาล อย่างไรก็ตาม ยังคงมีปัจจัยท้าทายอีกหลายประการ อาทิ การขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและดุลงบประมาณของรัฐบาลที่ค่อนข้างสูง สภาวะอากาศที่ผันผวน และการสูญเสียโอกาสในการส่งออกไปยัง EU กรณีเมียนมาถูกจับตาประเด็นละเมิดสิทธิมนุษยชนในรัฐยะไข่

แนวทางด้านนโยบายเศรษฐกิจของเมียนมา รัฐบาลเมียนมาได้จัดตั้งคณะรัฐมนตรีขึ้นเพื่อดำเนินการปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2561 ทั้งนี้ ตั้งแต่การขึ้นครองอำนาจเมื่อสองปีที่ผ่านมารัฐบาลพลเรือน ได้เผชิญกับการถูกวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับ

ความคืบหน้าของการปฏิรูปที่ล่าช้า ส่งผลให้ยอดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ไม่เติบโตเท่าที่ควร นอกจากนี้ ในปี 2562 เมียนมาจะมีการเปิดเสรีทางการเงินเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ ในปี 2562 ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศจะได้รับอนุญาตให้ขยายสาขาในเมียนมาได้ ทางด้านธุรกิจประกันภัยต่างชาติจาก 14 ประเทศ ซึ่งได้จัดตั้งสำนักงาน

ตัวแทนกว่า 31 แห่งในเมียนมา ก็จะได้รับอนุญาตให้สามารถลงทุนในการประกันชีวิตและการร่วมทุนในการประกันภัยทั่วไปได้ในเดือนเมษายน 2562 รวมถึงการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศสามารถปล่อยเงินกู้แก่บริษัทท้องถิ่น ทั้งเงินจืดและเงินสกุลต่างชาติ (ข้อมูล: กองทุนบัวหลวง)

สำนักนโยบายและแผน

มีนาคม 2562